

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

ÁO TẾT

Con Bé Em cười tủm tỉm khi nghĩ tới cái áo đầm màu hồng mà má nó mới mua cho:

- Tết này, mình mà mặc cái áo đó đi chơi, đẹp như tiên cho mà coi.

Nó nghĩ và nó muốn chia sẻ với con Bích bạn nó.

Con Bích ở trong hẻm, nhà nó nghèo má nó đi bán bắp nướng ngoài đầu hẻm, con Bé Em thích con Bích vì nó hiền, với lại ngồi kể nhau từ lớp một tới lớp năm, làm sao mà không thân cho được. Hôm hai mươi sáu, học buổi cuối năm, hai đứa nôn Tết quá trời nên tính trước, nếu mừng Một con Bé Em đi về ngoại thì mừng Hai hai đứa đi tới nhà cô giáo. Bây giờ con Bé Em tính trong đầu, tới bữa đó chắc nhiều bạn nữa, cho nên nó sẽ mặc cái áo đầm mới thật nơ, bầu viên kim tuyến cho tụi bạn lé con mắt luôn.

Con Bích đang ngồi nướng bắp thế cho má nó đi xách cặn cho heo. Bé Em muốn khoe liền nhưng bà đặt nói gièm:

- Còn mấy ngày nữa Tết rồi hen, mà có đồ mới chưa?

- Có, má tao đưa vải cho cô Ba thợ cắt rồi, má tao nói gần Tết đồ nhiều, dòn đong, chắc tới hai mươi tám mới lấy được.

- Vậy mà được mấy bộ?

- Có một bộ hà.

Con Bé Em trợn mắt:

- Ít quá vậy?

- Con Út Một với Con Út Hết được hai bộ. Tao lớn rồi, nhường cho tụi nó.

- Vậy à?

Bé Em mắt hừng hửng, nó lựng khựng nửa muốn khoe, nửa muốn không.

Nhưng rõ ràng là con Bích không quên nó:

- Còn mấy?

- Bốn bộ. Má tao mua cho đủ mặc từ mừng Một tới mừng Bốn, bữa nào cũng mặc đồ mới hết tron.

Trong đó có bộ đầm hồng nổi lấm, hết sảy luôn.

- Mấy sượng rồi.

Con Bích nói xong vẫn cười nhưng mắt nó xịu xuống, buồn hẳn. Nhà nó nghèo, sao bì được với nhà con Bé Em. Hồi nhỏ nó chuyên mặc áo con trai của anh Hai nó để lại. Áo nó thì chuyên cho mấy đứa em, tới con Út Hết là đồ đã cũ mèm, mỏng tang, kéo nhẹ cũng rách. Được cái mấy chị em nó biết thân, lo học chớ không so đo chuyện cũ mới. Má nó nói hoài: “Nhà mình nghèo quá hà, ráng vải năm nữa, khá giả rồi má sắm cho”. Con Bé Em nhìn con Bích lom lom rồi cúi xuống, trở trở trái bắp nướng:

- Bộ đồ mày may chắc đẹp lắm, bữa mừng Hai mày mặc bộ đó đi nhà cô hen?

Rồi tới mừng Một, mừng Hai, bé Em lại rủ con Bích đi chơi. Hai đứa mặc đồ hơi giống nhau, chỉ khác là con Bích mặc áo trắng bầu sen, con Bé Em thì mặc áo thun có in hình mèo bụi. Cô giáo tụi nó khen:

- Coi hai đứa lớn hết trơn rồi, cao nhòng.

Hai đứa cười. Lúc đó con Bé Em nghĩ thầm, mình mà mặc bộ đầm hồng, thế nào cũng mát vui. Bạn bè phải vậy chớ. Đứa mặc áo đẹp, đứa mặc áo xấu coi gì được, vậy sao coi là bạn thân. Nhưng Bích lại nghĩ khác, Bé Em thương bạn như vậy, tốt như vậy, có mặc áo gì Bích vẫn quý Bé Em. Thiệt đó.

(Nguyễn Ngọc Tư, *Áo Tết*, in trong *Xa xóm Mũi*, NXB Kim Đồng, 2023)

*** Chú thích:**

Nguyễn Ngọc Tư sinh năm 1976, tại tỉnh Cà Mau, là một trong những nhà văn nữ nổi tiếng. Bà bắt đầu viết văn từ năm 1997 và nhanh chóng gây được tiếng vang với những truyện ngắn mang đậm chất Nam Bộ như “Sông nhỏ lở quanh”, “Nước chảy mây trôi”... Tác phẩm của Nguyễn Ngọc Tư thường tập trung vào đề tài cuộc sống của người dân miền Tây sông nước. Bà có một vốn sống phong phú và một khả năng quan sát tinh tế, giúp bà khắc họa thành công những con người và mảnh đất Nam Bộ. Nguyễn Ngọc Tư là một nhà văn giàu cảm xúc và có lối viết độc đáo. Bà sử dụng ngôn ngữ giản dị, mộc mạc nhưng vẫn giàu chất thơ, tạo nên những câu chuyện vừa chân thực vừa lãng mạn.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định ngôi kể của văn bản.

Câu 2 (0,5 điểm). Em hiểu như thế nào về lời khen của cô giáo: *Coi hai đứa lớn hết trơn rồi, cao nhòng.*

Câu 3 (1,0 điểm). Nhân vật Bé Em cuối cùng đã mặc trang phục như thế nào khi đến nhà cô giáo? Lựa chọn đó thể hiện Bé Em là cô bé như thế nào?

Câu 4 (1,0 điểm). Chỉ ra và cho biết ý nghĩa của thành phần biệt lập trong câu văn sau:

- *Bộ đồ mây may chắc đẹp lắm, bữa mừng Hai mây mặc bộ đó đi nhà cô hen?*

Câu 5 (1,0 điểm). *Bạn bè phải vậy chớ. Đứa mặc áo đẹp, đứa mặc áo xấu coi gì được, vậy sao coi là bạn thân. Nhưng Bích lại nghĩ khác, Bé Em thương bạn như vậy, tốt như vậy, có mặc áo gì Bích vẫn quý Bé Em.* Theo em cần làm gì để có một tình bạn đẹp và chân thành?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Viết đoạn văn (khoảng 1/2 trang giấy thi) phân tích nhân vật Bé Em của truyện ngắn “Áo Tết” trong phần đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm).

Biết yêu thương, chia sẻ có ý nghĩa rất lớn trong cuộc sống. Khi ta biết yêu thương, chia sẻ thì chúng ta sẽ nhận lại niềm vui, sự tôn trọng của mọi người, cuộc sống sẽ trở nên vui vẻ và hạnh phúc hơn.

Viết bài văn nghị luận (khoảng 1 trang giấy thi) làm rõ nhận định trên.

-----Hết-----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu.

Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KHẢO SÁT ĐẦU NĂM HỌC 2024 - 2025

Môn: Ngữ văn lớp 9

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I. Đọc hiểu	1	Xác định ngôi kể của văn bản: Ngôi thứ ba	0,5 điểm
	2	Lời khen của cô giáo: <i>Coi hai đĩa lớn hết tron rồi, cao nhòng có thể hiểu với các ý sau:</i> - Cô giáo nhận ra sự trưởng thành và gắn kết giữa hai nhân vật Bé Em và Bích. - Sự quan tâm và chia sẻ cùng nhau trong cuộc sống.	0,5 điểm 0,5 điểm
	3	- Nhân vật Bé Em cuối cùng đã mặc trang phục như thế nào khi đến nhà cô giáo: Bé Em không mặc bộ đầm hồng mà mặc trang phục gần giống bạn, chỉ khác là Bích mặc áo trắng bầu sen, còn Bé Em thì mặc áo thun có in hình mèo bự - Lựa chọn đó thể hiện Bé Em là cô bé có tâm hồn tinh tế, khiêm tốn và rất trân trọng tình bạn	0,5 điểm 0,5 điểm
	4	- Thành phần biệt lập trong câu văn - <i>Bộ đồ mây may chắc đẹp lắm, bữa mừng Hai mây mặc bộ đó đi nhà cô hen?</i> là thành phần biệt lập tình thái “chắc” - Ý nghĩa: Nâng cao độ tin cậy cho câu nói, thể hiện sự thích thú của Bé Em với chiếc đầm màu hồng mẹ mua.	0,5 điểm 0,5 điểm
	5	Những việc có thể làm để có một tình bạn đẹp và chân thành: - Quan tâm, chia sẻ với bạn những niềm vui, nỗi buồn - Tôn trọng bạn - Tin tưởng, giúp đỡ bạn - Không đố kị, vụ lợi trong tình bạn	1,0 điểm
II. Viết	1	Yêu cầu về hình thức: - Đoạn văn nghị luận văn học khoảng 1/2 trang giấy - Đầy đủ ba phần mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn. Yêu cầu về nội dung: - Nội dung phân tích nhân vật Bé Em trong truyện ngắn “Áo Tết”. - HS phân tích có thể chỉ ra các ý sau: a. Mở đoạn: Giới thiệu nhân vật + nêu khái quát ấn tượng về nhân vật b. Thân đoạn: HS chỉ ra nghệ thuật xây dựng nhân vật - Giới thiệu hoàn cảnh nhân vật: Bé Em sinh ra trong một gia đình hạnh phúc, có điều kiện, nhận được sự yêu thương và quan tâm từ gia đình. - Bé Em được xây dựng qua hành động, lời nói, suy nghĩ từ đó bộc lộ tính cách + Bé Em mang trong mình tích cách hồn nhiên của trẻ thơ: thích khoe đồ mới, và em thực hiện ý muốn đó một cách cũng rất trẻ con, bằng cách gạn hỏi bạn trước, để từ đó tìm cơ hội khoe áo mới của mình.	0,5 điểm 1,5 điểm

	+ Dù còn nhỏ tuổi, Bé Em là một cô bé nhạy cảm và tinh tế. + Sau khi được bạn gạn hỏi, sau khi phải nói ra việc mình có những bồn bộ đồ mới, khi chứng kiến đôi mắt “xịu xuống, buồn hẳn” của bạn, và nghĩ đến hoàn cảnh của bạn, Bé Em đã có một cách hành xử vô cùng đẹp, vô cùng nhân văn. Ngày đi chúc tết cô giáo, để bạn không bị mặc cảm, Bé Em đã mặc đồ gần giống bạn. Một cách hành xử rất trẻ con, nhưng lại khiến người đọc xúc động. c. Kết đoạn: Đánh giá về nhân vật	
2	Yêu cầu về hình thức - Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận xã hội và độ dài bài văn - Xác định đúng yêu cầu của đề: sự yêu thương và sẻ chia trong cuộc sống - Chính tả, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. - Sáng tạo: Bố cục mạch lạc, lời văn sinh động, diễn đạt trôi chảy. Yêu cầu về nội dung: Bài văn nghị luận xã hội về sự yêu thương và sẻ chia trong cuộc sống. HS có thể trình bày sáng tạo, nhưng cần làm rõ các ý cơ bản sau: a. Mở bài: Nêu vấn đề b. Thân bài: - Giải thích vấn đề: Có thể hiểu, yêu thương và sẻ chia là những tình cảm tốt đẹp bắt nguồn từ tình thương con người. - Bàn luận, mở rộng biểu hiện, ý nghĩa của sự yêu thương và sẻ chia trong cuộc sống, dẫn chứng phù hợp. Yêu thương được biểu hiện rất phong phú và đa dạng dưới nhiều hình thức như lời nói, hành động. - Phản đề - Bài học nhận thức và hành động c. Kết bài: Khẳng định ý nghĩa và giá trị của vấn đề	1,0 điểm 3,0 điểm

Lưu ý: HS có thể có nhiều cách trình bày và suy nghĩ riêng. Vì vậy giáo viên cần linh hoạt đánh giá và cho điểm theo thực tế bài làm của HS.